

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

1988

BRNO 1991

litického stáří jsou nálezy s lištou na okraji, pod níž se občas objeví výčnělek, dále fragmenty s vhloubenou a plastickou výzdobou na jednom střepu a poměrně časté jsou zlomky keramiky zdobené slámováním. Bylo zde rovněž nalezeno několik neúplných přeslenů.

Nepočítaná, ale velmi zajímavá je i kolekce kamenných nástrojů, kterou vyhodnotil A. Přichystal /viz příspěvek v tomto čísle PV/. Podle A. Přichystala byla broušená kamenná industrie zastoupena hlavně sekerkami zhotovenými ze suroviny z širšího okolí lokality a stejné proveniencce je i klínek. Štípanou kamennou industrii reprezentují artefakty zhotovené z rohovce typu Krumlovský les, opálu, plazmy, moravského jurského rohovce a křemičité zvětralině serpentinitu. Cizí surovinou jsou nálezy rohovce typu Olomučany a silicitu z glacienních sedimentů. Jedna čepelka byla dokonce zhotovena ze silicitu krakovsko-česnochovské jury. V průzkumu hodláme pokračovat i v roce 1989.

L i t e r a t u r a :

Koštuřík, P. a kol. 1986: Pravek Třebíčska. Brno.

Feststellungsgrabung auf "Na hrádku" bei Lhánice /Bez. Třebíč/. Im Jahre 1988 wurde eine kleinere Feststellungsgrabung auf "Na hrádku" bei Lhánice durchgeführt. Den Suchgraben hat man im Inneren des Areales der Höhensiedlung nahe des Walles angebracht. In seiner Ausfüllung fand man eine grössere Menge keramischer Fragmente, die wir in die Kultur mit mährischer bemalter Keramik, Trichterbecher- und Jevišoviccer Kultur datieren. Vertreten ist auch gespaltene und geglättete Steinindustrie - es überwiegt Rohstoff aus unmittelbarer Umgebung der Lokalität.

URČENÍ SUROVIN ŠTÍPANÉ A HLAZENÉ KAMENNÉ INDUSTRIE Z VÝŠINNÉHO SÍDLIŠTĚ "NA HRÁDKU" U LHÁNIC /okr. Třebíč/

Antonín Přichystal, PFF MU Brno

Z archeologického výzkumu výšinného sídliště u Lhánic /viz příspěvek P. Koštuříka v tomto čísle Přehledu výzkumů/, který byl proveden v roce 1988, pochází menší kolekce štípané a hlazené kamenné industrie.

Štípaná kamenná industrie /hodnoceno 31 artefaktů/ je převážně zhotovena z rohovce typu Krumlovský les /68%/, dále se objevují artefakty z opálu západomoravské proveniencce /2 ks/, moravského jurského rohovce /2 ks/ a z křemičité zvětralině serpentinitu - plazmy /3 ks/. Za zaznamenání stojí ojedinělá přítomnost rohovce typu Olomučany /1 ks/ a silicitu z glacienních sedimentů /1 ks/.

Broušenou kamennou industrii zastupují ploché sekerky z metabazitů, jemnozrnného amfibolitu a silně zvětralé sillimanit-biotitické ruly. Zajímavé je použití křemen-sillimanitové čočky z rul; tato zvláštní surovina již byla zjištěna na eneolitickém výšinném sídlišti "Hradisko" u Křepic /Přichystal 1986/ a rovněž je z ní vyrobena sekerka nalezená ve Vřčapech u Třebíče. Jediný klínek, jenž byl při výzkumu lokality "Na hrádku" nalezen, je pravděpodobně z metabazitu. Nebyly zjištěny charakteristické suroviny neolitických hlazených nástrojů - aktinolitické zelené břidlice. Zastoupení surovin svědčí pro zařazení do eneolitu. Pokud jde o jejich proveniencce, dá se předpokládat, že převážná část surovin pochází ze širšího okolí Lhánic. Geologicky se jedná o moravskou část moldanubika. V budoucnosti je třeba dořešit určení převládajících metabazitů ve výbrusech a srovnat je s horninami v okolí zkoumané lokality.

L i t e r a t u r a :

Přichystal, A. 1986: Ergebnisse der petrographischen Untersuchung der Spaltindustrie, der geschliffenen Steingeräte und anderer Steinindustrie von Hradisko bei Křepice, Bez. Znojmo. - In: Medunová - Benešová, A.: Křepice, Bez. Znojmo. Aeneolitische Höhesiedlung "Hradisko". Katalog der Funde. FontArchMor XIX, 64-66. Brno.

Rohstoffbestimmung der gespaltene und geschliffenen Steinindustrie von der Höhensiedlung "Na hrádku" bei Lhánice /Bez. Třebíč/. Die Kollektion der Spaltindustrie ist überwiegend aus Hornsteinen des Types Krumlovský Wald hergestellt /68%/, mit einigen Stücken ist westmährischer Opal, mährischer Jurahornstein und eine Kieselen Verwitterungen des Serpentinits - Plasma

vertreten. Vereinzelt wurde Hornstein des Types Olomučany /die Rohstoffquelle liegt im Mährischen Karst/ und Silizit aus glazigenen Sedimenten festgestellt.

Die geschliffene Steinindustrie repräsentieren Beile aus Metabasiten, aus sillimanit - biotitischem Gneis und aus der Quarz-sillimanit Linse aus westmährischem Gneis. Ein vereinzelter Keil war wahrscheinlich aus Metabasit gefertigt.

OVĚŘOVACÍ VÝZKUM U VELEŠOVIC /okr. Vyškov/

Miloš Č i ž m á ř , Martin G e i s l e r , AÚ ČSAV Brno

Na základě výsledků letecké prospekce prováděné M. Bálkem jsme ověřili jeden ze tří objektů shodného charakteru, patrných na letecké fotografii. Lokalita se nachází východně od obce, na svahu obráceném k SZ v n.m. výšce kolem 250 m, v trati "Padělky". Její polohu určuje na ZM ČSSR 1:50 000 list Šlapanice 24-43 bod vzdálený 31 mm od S a 207 mm od V sekční čáry.

Zásyp oválné jámy o rozměrech 320 x 280 x 170 cm byl tvořen v horní části sytě černou hlínou, od hloubky 50 cm prokládanou vrstvami spráše, přecházející v hloubce 120 - 130 cm v jednolitou vrstvu stěží rozeznatelnou od rostlého podloží. Na dně jámy byla excentricky umístěná dětská kostra v natažené poloze na břiše, s rukama skrčenými pod hrudníkem. Kostře chyběla část levé dolní končetiny. Mezi semury byla nalezena miska a přibližně v místě levého chodidla pohárek, datovatelný do II. fáze kultury s MMK.

T a s t g r a b u n g b e i V e l e š o v i c e / B e z . V y š k o v / . A u f d e m K a t a s t e r v o n V e l e š o v i c e u n t e r s u c h t e n w i r e i n e G r u b e / 3 2 0 x 2 8 0 x 1 7 0 c m / , a u f d e r e n B o d e n s i c h e i n K i n d e r s k e l e t i n S t r e c k l a g e a u f d e m B a u c h b e f a n d , m i t e i n g e z o g e n e n A r m e n u n t e r d e m B r u s t k o r b . D e m S k e l e t f e h l t e e i n T e i l d e r l i n k e n u n t e r e n E x t r e m i t ä t . Z w i s c h e n d e n F e m u r e n w u r d e e i n e k l e i n e S c h ü s s e l , a n d e r S t e l l e d e r l i n k e n F u ß s o h l e e i n k l e i n e r e r B e c h e r g e f u n d e n , i n d i e I I . P h a s e d e r K u l t u r m i t M B K d a t i e r b a r .

VÝZKUM NA ENEOLITICKÉM MOHYLNÍKU U ALOJZOVA NA SPÁLENÉM KOPCI

/okr. Prostějov/

Alena P r u d k á , Muzeum Prostějovska v Prostějově

/Tab. 5/

Výzkum jedné z mohyl na tomto pohřebišti byl proveden v roce 1986, v roce 1988 byl proveden výzkum druhé mohyly položené na západním okraji pohřebiště v těsné blízkosti lesní školky. Hlinitý oválný násyp měl rozměry 11,80 x 8,10 m, jeho nejvyšší výška ode dna mohyly byla 70 cm. Orientace mohyly byla ve směru SZ - JV. Jednotlivé mohylové násyp, tvořený lehkou okrovou hlínou, kryl čtyři žárové hroby. Tři z nich byly rozloženy na podélné ose, jeden vybočoval z této linie jižně. Hroby byly kryty shluky kamenů, keramika v nich byla různě zachována. Hroby byly uloženy na rovné dno mohyly, dno nebylo zpevněno. Keramika náleží bolerázské fázi kultury s kancelovanou keramikou.

U n t e r s u c h u n g e n a u f d e m ä n e o l i t h i s c h e n H ü g e l g r ä b e r f e l d b e i A l o j z o v a u f S p á l e n ý k o p e c / B e z . P r o s t ě j o v / . D i e E r f o r s c h u n g e i n e s d e n G r a b h ü g e l n a u f d i e s e r N e k r o p o l e w u r d e i m J a h r e 1 9 8 6 , d e s z w e i t e n H ü g e l g r a b e s d a n n i m J a h r e 1 9 8 8 d u r c h g e f ü h r t . D i e e r d i g e o v a l e A u f s c h ü t t u n g h a t t e A u s m a s s e v o n 1 1 , 8 0 x 8 , 1 0 m , i h r e m a x i m a l e H ö h e v o n d e m g e r a d e n n i c h t g e f e s t i g t e n B o d e n b e t r u g 7 0 c m . O r i e n t i e r u n g - N W - S O . D r e i B r a n d g r ä b e r w a r e n a u f d e r L ä n g s a c h s e b e i g e s e t z t , d a s e i n e s c h e r t e a u s d i e s e r L i n i e s ü d l i c h e r a u s . D i e G r ä b e r w a r e n v o n S t e i n a n h ä u f u n g e n g e d e c k t . D i e K e r a m i k g e h ö r t d e r B o l e r á z e r P h a s e d e r K K a n .

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1988
BRNO 1991

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, Koliště 17/19
Odpovědný redaktor : Dr. J. Tejral
Redaktoři : Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková, Dr. J. Unger
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : L. Trávníčková
Tisk : Oblastní ediční středisko Jihomoravské základny pracovišť ČSAV
v Brně,
technický redaktor J. Keprt
Evidenční číslo : ÚVTEL - 73332
Náklad : 450 kusů - neprodejné
Vydáno jako rukopis